

**ZASTĘPCA
KOMENDANTA GŁÓWNEGO POLICJI**

Warszawa, dnia 5 maja 2026 r.

KR - WDS - 1844/1910/2026

**Pan
Marcin Wiącek**

Rzecznik Praw Obywatelskich

Szanowny Panie Rzeczniku Praw Obywatelskich

w odpowiedzi na wystąpienie sygn. XI.518.29.2025.JK z dnia 7 kwietnia 2026 r. w sprawie podjętych przez Policję w 2025 r. działań związanych ze zwalczaniem przestępstw „z nienawiści” uprzejmie przedstawiam, co następuje.

Ze względu na swój szczególny charakter, motywację sprawców i dużą społeczną szkodliwość czynów, przestępstwa te pozostają w stałym zainteresowaniu Policji.

W 2025 r. przestępstwa motywowane uprzedzeniami objęte były Priorytetem nr III Komendanta Głównego Policji pn. *Podniesienie efektywności działań Policji w celu realizacji oczekiwań społecznych na lata 2021 - 2025*, co skutkowało m.in. monitorowaniem wszczętych i zakończonych postępowań przygotowawczych oraz podejmowaniem szeregu inicjatyw mających na celu skuteczne zapobieganie, przeciwdziałanie i zwalczanie przedmiotowych czynów. Ze względu na dużą społeczną szkodliwość ujęte były także w *Planie działań Policji na lata 2022 - 2025 w zakresie przeciwdziałania mowie nienawiści, przestępstwom nawoływania do nienawiści na tle różnic narodowościowych, etnicznych, rasowych, wyznaniowych albo ze względu na bezwyznaniowość oraz propagowaniu faszyzmu i innych ustrojów totalitarnych* (zwanego dalej „Planem”), za którego realizację odpowiedzialni byli: Pełnomocnik Komendanta Głównego Policji ds. Ochrony Praw Człowieka oraz Biuro Prewencji Komendy Głównej Policji (dalej KGP).

Ochrona praw człowieka w Policji oparta jest na sieci policyjnych Pełnomocników i członków zespołów ds. Ochrony Praw Człowieka, którzy realizują działania szkoleniowe koncentrujące się na zagadnieniach związanych z przeciwdziałaniem dyskryminacji, ochroną

praw człowieka, poszanowaniem godności ludzkiej w działaniach Policji. W ramach tych aktywności poruszane są m.in. kwestie dotyczące przestępstw i mowy nienawiści jako przejawy naruszeń praw człowieka i zakazu dyskryminacji. Należy jednak podkreślić, że przestępstwa motywowane uprzedzeniami jako odrębny obszar edukacyjny nie stanowią zasadniczego zakresu kompetencyjnego szkoleń prowadzonych przez pełnomocników, lecz są ujmowane uzupełniająco w powiązaniu z szeroko rozumianą tematyką praw człowieka. W 2025 r. istotnym działaniem szkoleniowym adresowanym, m.in. do Pełnomocników ds. Ochrony Praw Człowieka oraz koordynatorów ds. przestępstw motywowanych uprzedzeniami była inicjatywa realizowana we współpracy z podmiotem zewnętrznym, tj. Stowarzyszeniem Żydowskim Czulent, które przy udziale m.in. prokuratora przeprowadziło warsztaty obejmujące zagadnienia związane z przestępstwami motywowanymi uprzedzeniami, w tym analizę i rozpoznawanie symboliki nienawistnej oraz jej znaczenia w procesie identyfikacji tego typu czynów. W roku ubiegłym ważnym elementem programów szkoleń zawodowych oraz specjalistycznych w Policji realizowanych na poziomie centralnym, jak i lokalnym było uwzględnienie dorobku orzecznictwa sądów krajowych i międzynarodowych. Ponadto Zespół ds. Ochrony Praw Człowieka Komendanta Głównego Policji prowadzi zakładkę na stronie internetowej¹ gdzie m.in. prezentowany jest przegląd orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu. Dodatkowo wybrane wyroki Europejskiego Trybunału Praw Człowieka są opracowywane w formie prezentacji multimedialnych i przesyłane do jednostek w celu wykorzystania w procesie lokalnego doskonalenia zawodowego funkcjonariuszy Policji.

Należy podkreślić, że w ramach Porozumienia o współpracy zawartego w dniu 22 marca 2023 r. pomiędzy Komendantem Głównym Policji a Muzeum Historii Żydów Polskich Polin na lata 2023 - 2024 (z przedłużeniem na rok 2025), którego celem było podniesienie wiedzy i kompetencji zawodowych funkcjonariuszy Policji, przeszkolonych zostało ok. 2 200 policjantów w obszarze zapobiegania i walki z antysemityzmem oraz ochrony praw człowieka i równego traktowania, ze szczególnym uwzględnieniem tematyki antydyskryminacyjnej. Obecnie procedowane jest kolejne porozumienie obejmujące lata 2026 - 2030.

Zauważyć należy, że w 2026 r. przewidziano szkolenie dla policyjnych Pełnomocników ds. Ochrony Praw Człowieka, które realizowane będzie w kooperacji z przedstawicielami Rady Europy oraz Kampanią Przeciw Homofobii, a poświęcone sytuacji osób w trakcie tranzycji płciowej oraz osób transpłciowych. Szkolenie dotyczyć będzie specyfiki przestępstw skierowanych wobec osób LGBT+, uwzględniając zarówno aspekty prawne, jak i praktyczne związane z ich ujawnianiem, dokumentowaniem oraz skutecznym ściganiem, a także z właściwym traktowaniem osób pokrzywdzonych.

Działania mające na celu prewencję mowy nienawiści oraz zwalczanie przestępstw motywowanych uprzedzeniami podejmowane są także przez Biuro Prewencji oraz Biuro Kryminalne KGP.

We wrześniu 2025 r. z inicjatywy Biura Prewencji KGP, odbyło się seminarium szkoleniowe pn. *Działania profilaktyczne Policji w obszarze mowy nienawiści, przestępstw z nienawiści oraz cyberzagrożeń*. Przedsięwzięcie to realizowane było zgodnie z *Planem Lokalnego Doskonalenia Zawodowego Biura Prewencji KGP na 2025 r.* i skierowane do koordynatorów ds. profilaktyki społecznej z Komend wojewódzkich/Stołecznej Policji (dalej KWP/KSP), wykładowców Akademii Policji w Szczytnie oraz szkół policyjnych realizujących zajęcia dydaktyczne w obu wymienionych obszarach. Jego celem było

¹ https://isp.policja.pl/isp/prawa-czlowieka-w-poli/orzecznictwo-etpc/12875,Europejski_Trybunał-Praw_Czlowieka.html

podniesienie kompetencji zawodowych, w tym nabycie praktycznych umiejętności, w zakresie zapobiegania mowie nienawiści oraz cyberzagrożeniom. Łącznie w seminarium udział wzięły 23 osoby. Podczas wydarzenia Stowarzyszenie na Rzecz Osób LGBTQ Tolerado. przeprowadziło szkolenie pt. *Moje zaimki to... Sytuacja społeczna osób LGBTQ+*, dotyczące grup mniejszościowych związanych z orientacją seksualną oraz tożsamością płciową, narażonych na mowę nienawiści i hejt. Poruszono także tematy dotyczące zjawisk społecznych związanych z dyskryminacją, w tym sytuacji osób doznających hejtu, towarzyszących im uczuć, a także wpływu na budowanie poczucia własnej wartości. Prelegenci dostarczyli słuchaczom ogólnej wiedzy dotyczącej społeczności LGBTQIA+, omówili kwestie związane z komunikacją, przybliżyli stanowiska Polskiego Towarzystwa Seksuologicznego, w tym w sprawie zdrowia osób o orientacji homoseksualnej, sytuacji społecznej, zdrowotnej i prawnej osób transpłciowych. Poruszyli także tematy związane z transpłciowością i niebinarnością oraz przedstawili terminy związane z tym obszarem, takie jak: tożsamość płciowa, orientacja psychoseksualna, zjawisko interpłciowości oraz krótko omówili poszczególne etapy tranzycji płciowej.

Warto podkreślić, że wraz ze sprawozdaniem z przedmiotowego seminarium, zatwierdzonym przez I Zastępcę Komendanta Głównego Policji, nadinsp. Romana Kustera, do KWP/KSP, Akademii Policji w Szczytnie oraz szkół policyjnych została przesłana prezentacja autorstwa Stowarzyszenia Tolerado, z poleceniem przeprowadzenia w 2026 r. przez koordynatorów ds. profilaktyki społecznej z wydziałów prewencji KWP/KSP, szkoleń skierowanych do funkcjonariuszy odpowiedzialnych za realizację działań profilaktycznych z podległych KMP/KPP/KRP w zakresie mowy nienawiści. Biuro Prewencji KGP w 2026 r. planuje organizację kolejnej edycji szkolenia.

Należy także wskazać działania profilaktyczne podejmowane przez policjantów służby prewencyjnej w zakresie zapobiegania mowie nienawiści i przestępstwom motywowanym uprzedzeniami wynikające zarówno z ww. Planu jak i Priorytetów. Z przekazywanych do Biura Prewencji KGP danych wynika, że policjanci w skali ogólnopolskiej zrealizowali we wspomnianym obszarze:

- w 2024 r. 504 działania, przeprowadzili 19 927 spotkań, w których udział wzięło 433 503 uczestników,
- w 2025 r. 717 działań, przeprowadzili 19 701 spotkań, w których udział wzięło 579 937 uczestników.

Wśród realizowanych inicjatyw w tym obszarze można wymienić m.in. spotkania informacyjne skierowane do dzieci i młodzieży, konkursy (plastyczne, wiedzy, małych form teatralnych, na hasła propagujące równość i ideę życia bez hejtu), zawody sportowe, komunikaty na stronach internetowych, artykuły prasowe. Jako wybrane przykłady inicjatyw realizowanych w 2025 r. można wskazać m.in.:

- konkurs plastyczny *Jesteśmy różni, ale równi* skierowany do uczniów klas szkół podstawowych woj. podlaskiego,
- *STOP przemocy rówieśniczej!* - spotkania profilaktyczne realizowane wspólnie z przedstawicielami poradni psychologiczno - pedagogicznych oraz wolontariuszami szkół dedykowane uczniom klas 1 - 3 szkół podstawowych woj. podlaskiego oraz klas 4 - 8,
- konkurs plastyczny *Niebieski Tydzień - Hejt i mowa nienawiści* skierowany do uczniów szkół podstawowych z terenu powiatu bydgoskiego,

- *Stop hejtowi* - działania informacyjno - edukacyjne - prelekcje, lekcje profilaktyczne, kampania informacyjna w lokalnej prasie - skierowane do uczniów szkół podstawowych - kl. 6 - 8 i ponadpodstawowych (woj. dolnośląskie),
- działania pn. *Pokonać hejt*, w ramach których zorganizowano seminarium naukowe, konferencję oraz przygotowano publikację prasową (woj. kujawsko - pomorskie),
- turniej siatkarski pn. *Razem sobie równi - Nie dla Przemocy, Nienawiści i Hejtu* alternatywny, publikacja prasowa, zaprojektowanie plakatów profilaktycznych, spotkania profilaktyczne, konkurs multimedialny (woj. kujawsko - pomorskie).

Zgodnie z zapisami wspomnianego wyżej Planu koordynatorzy z KWP/KSP odpowiedzialni za realizację przedsięwzięć profilaktycznych w opisywanym obszarze spotykali się corocznie, począwszy od 2019 r. na organizowanych przez Biuro Prewencji KGP seminariach szkoleniowych służących zarówno podnoszeniu wiedzy, jak i wymianie dobrych praktyk. Prelegentami podczas takich seminariów są zarówno policjanci, jak i eksperci spoza Policji.

Biuro Kryminalne KGP we współpracy z KWP/KSP monitoruje wszczęte i zakończone postępowania przygotowawcze dotyczące przestępstw motywowanych uprzedzeniami. Zadania te realizują wyznaczeni w Biurze Kryminalnym KGP oraz KWP/KSP koordynatorzy. Gromadzone przez nich dane są wykorzystywane m.in. do rozpoznania skali zjawiska, sposobów działania sprawców oraz potrzeb szkoleniowych funkcjonariuszy Policji.

W 2025 r. Biuro Kryminalne KGP skierowało do podległych garnizonów Policji pisma informujące o wejściu w życie Wytycznych Prokuratora Generalnego z dnia 5 marca 2025 r. w sprawie prowadzenia postępowań przygotowawczych o przestępstwa motywowane uprzedzeniami oraz zorganizowało dla funkcjonariuszy garnizonu stołecznego, pomorskiego i dolnośląskiego szkolenia z zakresu metodyki prowadzenia postępowań przygotowawczych o przestępstwa motywowane uprzedzeniami, w których łącznie uczestniczyło 170 policjantów. Jednym z prelegentów był prokurator z Zespołu doradców przy Prokuratorze Generalnym ds. przeciwdziałania mowie nienawiści i przestępstwom motywowanym uprzedzeniami. Ponadto przedstawiciele Biura Kryminalnego KGP uczestniczyli w nw. przedsięwzięciach:

- w spotkaniu dot. projektu *Krajowej Strategii przeciwdziałania antysemityzmowi i wspierania społeczności żydowskiej*,
- w konferencji pn. *Współpraca międzysektorowa w obszarze przeciwdziałania przestępstwom motywowanym uprzedzeniami*,
- seminarium pn. *Bezpieczna i odporna Europa. Narracje i dezinformacje a ochrona mniejszości* oraz pn. *Budowanie zaangażowania w walce z antysemityzmem w Polsce poprzez uwrażliwianie i edukację służb porządku publicznego, urzędników, nauczycieli i multiplikatorów i działania publicznego*,
- szkoleniach organizowanych dla funkcjonariuszy Policji przez Muzeum Historii Żydów Polskich Polin.

Zadania związane ze zwalczaniem przestępstw z nienawiści realizuje także Centrum Szkolenia Policji w Legionowie gdzie prowadzony jest kurs specjalistyczny pn. *Prowadzenie zajęć z zapobiegania przestępstwom z nienawiści i ich zwalczania*. W 2025 r. odbyła się 1 edycja przedsięwzięcia szkoleniowego, w której udział wzięło łącznie 16 osób. Zajęcia dydaktyczne prowadzone są przy udziale ekspertów zewnętrznych, w szczególności z ODIHR, Międzynarodowej Organizacji ds. Migracji, Muzeum Historii Żydów Polskich Polin oraz

prokuratorów. Podczas zajęć omawiane są m.in. prawne aspekty przestępstw motywowanych uprzedzeniami. Na 2026 r. zaplanowano 1 edycję kursu.

Odnosząc się do pytania dotyczącego gromadzenia danych uprzejmie informuję, że Policja do 31 grudnia 2025 r. w Krajowym Systemie Informacji Policji (dalej KSIP) nie gromadziła danych dot. motywacji działania sprawcy. Wobec powyższego brak jest możliwości przekazania pełnych danych statystycznych w przedmiotowym obszarze, a jedynie w zakresie znamionowych przestępstw określonych w art. 119 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. *Kodeks karny* (dalej k.k.), art. 256 § 1, 1a i 2 k.k. oraz art. 257 k.k.

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom społecznym oraz na potrzeby opracowywania analiz mających na celu rozpoznanie skali zjawiska, a także podejmowania działań ukierunkowanych na przeciwdziałanie przestępstwom motywowanym uprzedzeniami oraz w związku z wejściem w życie Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 4 lutego 2026 r. w sprawie określenia jednostek organizacyjnych prokuratury właściwych do prowadzenia postępowań w sprawach o przestępstwa motywowane uprzedzeniami, od maja 2026 r. w KSIP gromadzone będą dane statystyczne zgodnie z katalogiem kwalifikacji prawnych zawartych w przedmiotowym Rozporządzeniu.

Jednocześnie informuję, że do 2025 r. motywacje działania sprawcy monitorowane były w Elektronicznym Rejestrze Czynności Dochodzeniowo-Śledczych (ERCDS), który jest wewnętrznym systemem wspomagającym, a dane w nim zawarte nie mają waloru statystycznego.

Poniżej przedstawiam wnioskowane dane uzyskane z KSIP zgodnie ze sposobem i zakresem gromadzenia danych:

- 1) liczba przestępstw stwierdzonych z art. 119 § 1 k.k., art. 256 k.k. oraz art. 257 k.k., w tym popełnionych z wykorzystaniem sieci Internet

Ustawa	Artykuł	Przestępstwa stwierdzone				Przestępstwa stwierdzone w sieci Internet*			
		2022	2023	2024	2025	2022	2023	2024	2025
Ustawa z dn. 6.06.1997 r. - Kodeks karny	Art. 119 § 1	122	157	135	155	7	18	11	10
	Art. 256 § 1	282	253	246	360	139	140	141	205
	Art. 256 § 1a	-	-	2	8	-	-	1	1
	Art. 256 § 2	18	19	6	13	4	7	1	5
	Art. 257	502	339	368	474	245	93	60	75
Podsumowanie całkowite		924	768	757	1010	395	258	214	296

*z wybraną co najmniej jedną wartością modus operandi: charakter miejsca, narzędzia przestępstwa, rodzaj obiektu

2) liczba wszczętych oraz zakończonych postępowań dotyczących czynów stypizowanych w art. 119 § 1 k.k., art. 256 k.k. oraz art. 257 k.k.:

Ustawa	Artykuł	Postępowania wszczęte				Postępowania zakończone			
		2022	2023	2024	2025	2022	2023	2024	2025
Ustawa z dn. 6.06.1997 r. - Kodeks karny	Art. 119 § 1	171	129	120	156	128	168	145	177
	Art. 256 § 1	302	236	308	389	293	288	307	428
	Art. 256 § 1a	-	-	6	9	-	-	4	11
	Art. 256 § 2	14	12	12	13	27	19	10	19
	Art. 257	478	341	449	564	497	380	402	592
Podsumowanie całkowite		965	718	895	1131	942*	853*	867*	1227

*różnica w sumie wynika ze zmiany kwalifikacji prawnej lub wyniku postępowania

3) liczba zatrzymanych osób:

Ustawa	Artykuł	Zatrzymani				
		Informacja o zatrzymaniu	2022	2023	2024	2025
Ustawa z dn. 6.06.1997 r. - Kodeks karny	Art. 119 § 1	Osoby dorosłe	40	39	36	78
		Nieletni	2	-	-	-
	Art. 256 § 1	Osoby dorosłe	16	10	12	25
		Nieletni	-	1	6	-
	Art. 256 § 2	Osoby dorosłe	2	-	-	1
	Art. 257	Osoby dorosłe	61	51	58	72
Nieletni		-	-	1	-	
Podsumowanie całkowite			121	101	113	176

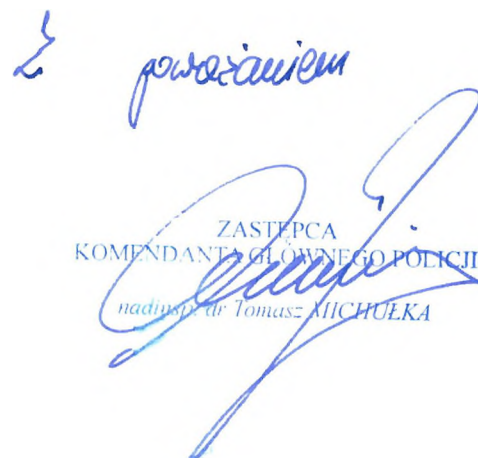
4) liczba podejrzanych:

Ustawa	Artykuł	Podejrzani			
		2022	2023	2024	2025
Ustawa z dn. 6.06.1997 r. - Kodeks karny	Art. 119 § 1	79	96	85	120
	Art. 256 § 1	84	80	50	71
	Art. 256 § 1a	-	-	-	3
	Art. 256 § 2	5	10	1	3
	Art. 257	218	187	184	231
Podsumowanie całkowite		386	373	320	428

Należy dodać, że zapobieganie mowie nienawiści i przestępstwom motywowanym uprzedzeniami, zostało wpisane do Priorytetów Komendanta Głównego Policji na lata 2025 - 2028, tj.: Priorytet nr II - *Wzmacnianie bezpieczeństwa społeczności lokalnej poprzez zapobieganie i zwalczanie kluczowych rodzajów przestępstw*, gdzie realizowane są:

- zadanie nr 2 - *Zwiększenie efektywności działań profilaktycznych Policji wobec zagrożeń społecznych, m.in. w obszarach cyberzagrożenia; mowa nienawiści, w tym hejt, przestępstwa z nienawiści (...)*, w zakresie działań profilaktycznych, w tym informacyjnych, będzie przez policjantów służby prewencyjnej w 2026 r. kontynuowane i dostosowywane do zdiagnozowanych potrzeb,
- zadanie nr 8 - *Rozpoznawanie i zwalczanie przestępczości noszącej znamiona czynów motywowanych uprzedzeniami*, w ramach którego Biuro Kryminalne KGP opracowało plan pn. *Wzmocnienie potencjału Policji w zakresie prowadzenia postępowań przygotowawczych w sprawach o przestępstwa motywowane uprzedzeniami na lata 2026 - 2029*. Plan stanowi jeden z kolejnych komponentów zwiększenia kompetencji zawodowych funkcjonariuszy Policji zajmujących się zapobieganiem i zwalczaniem tego rodzaju przestępczości poprzez cykliczne szkolenia. Jest on kompatybilny z Rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 4 lutego 2026 r. w sprawie określenia jednostek organizacyjnych prokuratury właściwych do prowadzenia postępowań w sprawach o przestępstwa motywowane uprzedzeniami oraz Zarządzeniem Prokuratora Generalnego nr 4/26 z dnia 11 lutego 2026 r. w sprawie wyznaczenia prokuratorów do prowadzenia i nadzorowania postępowań o przestępstwa motywowane uprzedzeniami.

Pragnę zauważyć, że Policja podejmuje inicjatywy oraz przedsięwzięcia mające na celu uwrażliwienie społeczeństwa, a także funkcjonariuszy Policji na problemy związane z mową nienawiści, a także zapobieganiem i zwalczaniem przestępstw motywowanych uprzedzeniami. Warto podkreślić, że postępowania przygotowawcze tej kategorii czynów podlegają szczególnemu nadzorowi prokuratury.

ZASTĘPCA
KOMENDANTA GŁÓWNEGO POLICJI
nadinsp. dr Tomasz MICHUŁKA